

טקסטים להערכה בהבנת הנשמע כתות א-ו

טקסט להערכה של הבנת הנשמע - כיתה א'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.
מתוך מבדק קריאה וכתובה לכתה א' (10 המשימות)

לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הספור ואכתוב את תשובותיך.

ספור הנעלים

מעשה באיש אחד שגר בכפר קטן. יום אחד החליט האיש לבקר בעיר הגדולה. הוא רצה לראות את הרחובות ואת הבניינים היפים שלה. יצא האיש מביתו והלך בין שדות ושבילים.
הוא צעד וצעד עד שהתעייף והחליט לנוח בשדה לצד הדרך.
לפני שנרדם אמר: "כאשר אקום, אולי אטעה בכוון ולא אזכר את הדרך אל העיר הגדולה. אעשה לי סימן."
חלץ האיש את נעליו והניח אותן לידו. את הקצה הקדמי של הנעלים הפנה לכוון העיר הגדולה, והעקבים פנו לכוון הכפר הקטן.
נרדם האיש. כשנישן בא הכלבלב למקום, שחק בנעלים והפך את הכוון שלהן.
כאשר התעורר האיש הוא נזכר בסימן שעשה ושמח. הוא נעל את נעליו, החל ללכת ולא נדע שכוון הנעלים השתנה.
אל העיר הגדולה האיש כמובן לא הגיע...

שאלות:

1. ממה חשש האיש לפני שהלך לישון?
(אם לא הבין התלמיד את השאלה, אפשר לחזור ולשאול: "ממה פחד האיש...?")

הציון		
2	1	0

2. מה היה הסימן שהאיש עשה לעצמו לפני שהלך לישון?

הציון		
2	1	0

3. מה קרה בזמן שהאיש ישן?

הציון		
2	1	0

4. לאן הגיע האיש בסוף הסיפור?

הציון		
2	1	0

5. למה הוא הגיע לשם?

הציון		
2	1	0

סיכום תוצאות המשימה:

מדרג ביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל של חמש השאלות במשימה זו		10-7	6-5	4-0

תיעוד מילולי:

טקסט להערכה של הבנת הנשמע – כיתה ב'.

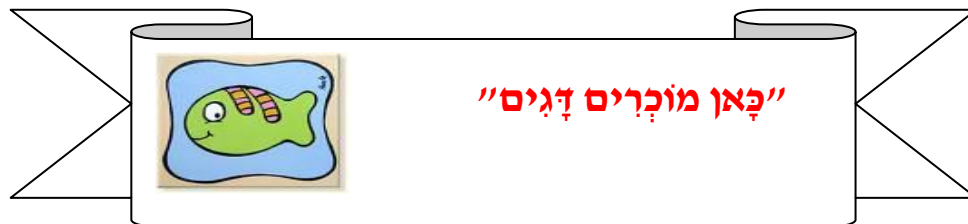
הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.

מתוך: מילה טובה: עברית לכיתה ב' - 2 מטה: המרכז לטכנולוגיה חינוכית 2014.

לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הספור ואכתוב את תשובותיך.

מעשה נאה שקרה בעירנו

בעירנו היו בעל ואשה עניים. הם אספו פרוטה לפרוטה, וכאשר חסכו מעט כסף, החליטו לפתח חנות לממכר דגים. חפשו ומצאו מקום בקרבת הנהר. הקימו שם דלפק נאה, קנו מאזנים ואבני משקולות, הזמינו חביות-עץ ומלאו אותן בדגים טריים. השפם בבוקר קם הבעל ותלה מעל לפתח החנות שלט גדול מאיר עינים:

כשנעזרה האישה משנתה, העיפה מבט במעשה ידי בעלה ופרצה בצחוק רם.

"מה הצחוק?", שאל הבעל.

"לשם מה פתבת את המלה 'פאן'?", צחקה האשה.

"האם מישהו יחשב שאתה מפרסם דגים שנמכרים בעיר אחרת? ברור מאליו שזה פאן".

"אכן אשה חכמה את", אמר הבעל. לקח דלי עם צבע וכסה את המלה "פאן".

שוב הסתכלה האשה בשלט ואמרה: "והמלה 'מוכרים' מה נחוצה היא לנו? האם יעלה על דעתו של מישהו שאנו נותנים דגים בחנם?".

"אכן", אמר הבעל, "חכמה מחכמת את!". עלה ומחק גם את המלה "מוכרים".

עוד הוא יורד מהסלם, והאשה חזרה ונשאה את עיניה אל השלט ואמרה: "בעלי! בעלי! לשם מה נחוצה לנו המלה 'דגים'? כלום יחשב מישהו כי פתחנו ליד הנהר חנות למכירת אבנים טובות ויהלומים?".

"אין גבול לחכמתך", אמר הבעל, ומחק מהשלט גם את המלה 'דגים'.

הביטו בני הזוג בשלט הנאה כשהם מרצים ממעשה ידיהם. התיישבו וחכו לקונים שיבואו

ועדין הם מחכים...

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע- כיתה ב'

שם הספר: מילה טובה : עברית לכיתה ב – 2, עמוד 93

מקום ההוצאה: תל אביב

שם ההוצאה: מטח : המרכז לטכנולוגיה חינוכית

שנת ההוצאה: תשע"ד - 2014

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

1. איזו חנות החליטו בני הזוג לפתוח?

הציון		
2	1	0

2. מדוע מחקו את השלט?

הציון		
2	1	0

3. מה ראו בשלט?

הציון		
2	1	0

4. מדוע נכתב : "ועדיין הם מחכים?..."

הציון		
2	1	0

5. מה אנו למדים על הבעל?

הציון		
2	1	0

מספר השאלה	הציון לפי רמות הביצוע	אפשרויות הציון
1 איזו חנות החליטו בני הזוג לפתוח??	=2 תשובה המתייחסת לשם החנות - חנות לממכר דגים - חנות דגים טריים - חנות דגים =1 תשובה המתייחסת ליותר מחנות אחת - הקימו חנות דגים ומכולת כי כתוב שהקימו שם דלפק נאָה, - חנות דגים ומכון כושר כי כתוב שקנו מאזנים ואבני משקלות, - חנות למשקאות ודגים כי כתוב שהקימו חבילות-עץ =0 תשובה אחרת - חנות נעלים - חנות ירקות - חנות בגדים	0-2
2 מדוע מחקו את השלט?	= 2 תשובה נוגעת בהבנת הקשרים והנסיבות - כי חשבו שאנשים יבינו הקשר בין "נהר" ל-"דגים". - כי חשבו שאנשים יבינו הבדלים בין "כאן" ל-"שם". - כי חשבו שאנשים יבינו את ההבדל בין "מוכרים" ל- "נותנים חינם" =1 התשובה נוגעת בהבנה מתוך הספור. - כי רצו לחסוך במילים. - חשבו שהמילים מיותרות - הכתב לא היה ברור = 0 כל תשובה אחרת - הם החליטו לצייר תמונה של דגים במקום. - הם פחדו שיהיו להם שגיאות כתיב - הם התחשבו באנשים שלא ידעו לקרוא - הם אוהבים צבע לבן	0-2
3 מה ראו בשלט?	=2 תשובה המעידה על הבנת תפקיד השלט. - שלט לבן כי האיש מחק את כל המילים - לא ראו כלום כי האישה בקשה שימחק את הכל =1 התשובה נוגעת בהבנה מתוך הספור. - בעוד שבוע תפתח חנות חדשה	0-2

	- כאן ימכרו דגים בתשלום - כאן ימכרו אבנים טובות - בעיר זו ימכרו דגים טריים. =0 תשובה אחרת - כאן מוכרים דגים - כאן - דגים - מוכרים - החנות פתוחה - דגים טריים - היום מבצע!	
0-2	=2 תשובה המעידה על הבנת המסקנה מהשתלשלות הדברים - כי אנשים לא הבינו את הקשר בין הנהר והדגים ולכן לא באו - כי קשה לנחש מה אנשים אחרים חושבים או מבינים. - כי למילים יש תפקיד ואסור לחסוך בהן.. =1 התשובה נוגעת לחשיבות השלט בהכוונה. - כי אנשים לא ידעו שמוכרים שם דגים. - כי חסר היה שלט : "כאן מוכרים דגים" - כי הבעל והאישה לא דאגו לתחליף לשלט. - כי הבעל ואישה חשבו שאנשים יבינו כמוהם מדוע אין שלט. =0 תשובה אחרת - כי עוד לא פתחו את החנות. - כי היו עייפים והחליטו לחכות למחר. - כי הבעל רצה עוד לחשוב. - כי הבעל והאישה רצו לעשות קודם מסיבת פתיחה	4 מדוע נכתב "ועדיין הם מחכים"....?
0-2	=2 התשובה נוגעת בהסקת מסקנות מתוך דפוסי התנהגויות בספור. - שהוא עושה מה שאומרים לו בלי לחשוב על מעשיו. - שאין לו בקורת עצמית - שהוא לא מפעיל שיקול דעת. =1 התשובה נוגעת בהסקת מסקנות מתוך התנהגות האישה - שהוא חושב שאין גבול לחוכמתה של אשתו - הוא בעל מאוד נאמן לאשתו - שהוא מאד אוהב את אשתו. = 0 כל תשובה אחרת - שהוא אדם חזק - שהוא חכם	5 מה אנו למדים על הבעל ?

	- שהוא אוהב לאכול דגים	
	- שהוא עושה דברים רק לאחר מחשבה	

הבנה של טקסט מושמע- כיתה ב'
יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן :

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בחמש השאלות במשימה זו	_____	7-10	5-6	0-4

תיעוד מילולי

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה, כגון הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות ותסכול.

מבדק הבנת נשמע - טקסט סיפורי (רמת כיתה ג')

על אורן והאורן שלו / לאה נאור

כשאורן נולד שתלו את עץ האורן בחצר וקראו לשניהם באותו שם. כשאורן כבר ידע לעמוד, העמידו אותו על יד האורן וסימנו את הגובה שלו. עץ האורן היה קצת יותר גבוה מאורן. עכשו האורן מגיע לקומה השלישית, ואורן מגיע לארון של הממתקים אם הוא עומד על קצות האצבעות.

באורן גרים דרורים, זוג יוני בר, ונדמה לאורן שגם בולבולים גרים שם, כי הוא ראה משהו צהוב בין העלים. אורן אוהב לעלות על האורן ולבדוק את קני הציפורים. אמא לא כל כך. בגלל השרף. פעם באו עובדי חברת החשמל עם מכונית, סולם ומסור מכני. אורן ראה אותם נגשים אל עץ האורן שלו.

"מה אתם עושים?" שאל אורן

"אנחנו צריכים לכרות את העץ הזה."

"למה?"

"צריך להעביר קו חשמל לבניין החדש."

"אי אפשר?" אמר אורן. באורן גרים המון דרורים וזוג יוני בר, נדמה לי שגם בולבולים. יש המון גוזלים בקנים. כולם ימותו."

"אנחנו מצטערים, אבל אין ברירה" אמרו עובדי חברת החשמל.

אורן רץ הביתה לאמו וספר לה הכל.

"אני יודעת" אמרה אמו.

"אולי הם יכולים להעביר את קו החשמל שלהם קצת בצד?"

"כבר שאלתי. הם מוכרחים להעביר את החוט מעמוד החשמל הכי קרוב עד הבית החדש. וזה עובר בדיוק דרך האורן שלנו."

מבחוץ נשמע הרעש הנוראי של המשור. אורן פרץ החוצה. נדמה לו שאף פעם, אף אחד לא הצליח לטפס על העץ במהירות שכזאת. לפני שהמשור נגע בגזע היה כבר אורן למעלה על האורן.

"רד משם ילד, אתה תפצע!" קראו עובדי חברת החשמל. אורן לא ענה ולא ירד.

זיווה ואודי באו מן הבית השכן ושאלו מה העניינים.

"הם רוצים לכרות את העץ!" צעק אורן מלמעלה.

זיווה דווקא פחדה. אף פעם היא לא הצליחה לטפס עד הענף השלישי. אבל הפעם אורי עזר לה ושניהם טפסו למעלה.

עובדי חברת החשמל נסו להסביר בשקט ובנימוס, אחר כך בצעקות ובאיומים, אבל הילדים לא ירדו.

לקול המהומה יצאו שכנים מן הבתים הסמוכים, ילדים ומבוגרים. הילדים טפסו ועלו על העץ והמבוגרים עמדו והתווכחו למטה. גם אמא של אורן יצאה מן הבית לראות מה יקרה.

עובדי חברת החשמל הסבירו לכל מי שרצה לשמוע שאפשר להעמיד עוד עמוד, אבל זה יעלה 2000 שקלים. לאף אחד מהשכנים לא היו 2000 שקלים.

"אני מוותר על חגיגת יום ההולדת שלי!" קרא אורן מלמעלה.

"גם אני! גם אני!" אמרו זיווה ואודי וכל הילדים שעל העץ. ושוקי, שהיה גדול מכולם והקול שלו כבר התחיל להתחלף, אמר: "ואני מוותר על חגיגת הבר מצוה שלי!"

כך קרה שעץ האורן נשאר במקומו, ולאף ילד ברחוב האורנים לא חגגו מסיבת יום הולדת בשנה ההיא.

על אורן והאורן שלו- שאלות

השאלה	הרכיב הנבדק	מחווה	ניקוד
מדוע רצו אנשי חברת החשמל לכרות את עץ האורן?	איתור מידע ואיחזור	תשובה מלאה תכלול את שני המרכיבים: 1. הסבר על הצורך בהעברת קו חשמל לבית חדש שנבנה 2. אמירה על עץ האורן שמפריע להעביר את חוט החשמל.	2 נקודות נקודה 1 לכל רכיב
"עובדי חברת החשמל קראו לאורן לרדת מהעץ אבל הוא לא ענה ולא ירד מהעץ"- שערך מדוע	הכללה והיסק	התשובה תכלול לפחות אחד מהרכיבים שגרמו לאורן לא להתייחס לעובדי חברת החשמל. • אורן רצה להציל את העץ • אורן היה קשור אל העץ • אורן רצה לעצור את העבודה של עובדי חברת החשמל	2 נקודות
על פי הסיפור, למה אהב אורן את העץ שלו? התשובה צריכה לכלול לפחות שני נימוקים.	איתור מידע ואיחזור	התשובה תכלול לפחות שני רכיבים • השם המשותף לעץ ולילד • גדילה והתבגרות משותפת • האורן שמש בית גידול לציפורים	2 נקודות נקודה 1 לכל רכיב
בסוף הסיפור כתוב "ולאף ילד ברחוב האורנים לא חגגו יום הולדת בשנה ההיא" הסבירו למה.	איתור מידע ואיחזור	תשובה מלאה תכלול: (1) מעשה הילדים, (2) הסבר הסיבה לויתור על יום ההולדת (3) ההקשר לאורן. 1) הילדים תרמו את הכסף שנועד לחגיגת יום ההולדת 2) כדי להעמיד עמוד חשמל חדש 3) במטרה שלא יכרתו את עץ האורן.	2 נקודות נקודה 1 לכל רכיב

2	תשובה מלאה צריכה לשקף את הבנת הדילמה של פיתוח מול שימור והבעת עמדה אישית.	יישום	אם בשכונתך היו סוללים כביש חדש על שטח של גן משחקים- כיצד היית מגיב.
---	---	-------	--

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ד

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה
מתוך: מיתרים מקראה לכיתה ד הוצאת מסדה 1993

מעשה ברבי חנינא בן דוסא ובתנור של לחם/ עיבדה תקוה שריג

רבי חנינא בן דוסא היה עני מאוד. התביישה אישתו שהם עניים כל כך, וכל ערב שבת הייתה מסיקה את התנור בחצר, שיעלה ממנו עשן.
הייתה לה שכנה רעה שאמרה: "יודעת אני שאין להם כלום. אלך ואראה מאין בא העשן הזה". הלכה השכנה ודפקה על השער. נכנסה אשתו של רבי חנינא בן דוסא הביתה מרוב בושה.

נעשה נס ומצאה השכנה את התנור מלא ככרות לחם, ואת הקערה מלאה בבצק. קראה השכנה לאישתו של חנינא בן דוסא, בעלת הבית:
"הביאי כלי להוציא את הלחם מהתנור, שלא ישרף!".
ענתה לה האישה: "בדיוק לשם כך נכנסתי".
ולא הרגישה השכנה שנעשה כאן נס.

שאלות

א. שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? _____

ב. עכשיו אשאל אותך שאלות נוספות על הסיפור:

1. ממה התביישו רבי חנינא בן דוסא ואשתו? _____

2. מדוע השכנה תוארה בסיפור כרעה? _____

3. מדוע הסיקה האישה את התנור בכל ערב? _____

4. מדוע נכנסה אשתו של רבי חנינא הביתה כשהגיעה השכנה? _____

5- מה הנס שקרה?

מחווין

סה"כ	תשובה נכונה ציון 2	תשובה חלקית או לא מדוייקת ציון 1	תשובה שגויה או אי מתן תשובה ציון 0
	שאלה 1	שהם עניים	שאין להם לחם
	שאלה 2	כי ידעה שאין להם כלום ובכל זאת הלכה לבדוק	כי הייתה חטטנית
	שאלה 3	א- כדי להסוות את העוני ב- כדי שיחשבו שהיא אופה לחם ואיננה ענייה ג- היא רצתה להסתיר את העוני וליצור הסחת דעת שיש לה כסף ללחם.	כי היא נכנסה לביתם ללא הזמנה כי היא לא נתנה להם כסף
	שאלה 4	א- מרוב בושה רצתה להימנע ממפגש עם השכנה ב- כדי שהשכנה לא תעמת	כדי לאפות לחם כדי שהבית לא יישרף
		כי לא רצתה לפגוש את השכנה	כדי להביא כלי ללחם

			אותה עם העוני ליד התנור הריק בחצר.	
	שהם הפכו לעשירים	שהתנור היה מלא ככרות לחם והיה בקערה בצק	שהשכנה לא גילתה שהם עניים	

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ה

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה מתוך: מבחני מדף אתר ראמ"ה, תשס"ט

איזהו עשיר? - השמח בחלקו

חוטב עצים אחד היה יוצא יום-יום לעבודתו. בסיורו הרבים נהג לחפש מקום שיהיו בו די עצים. באחד הימים הגיע לחורשה ליד הנהר ושמח: עצים רבים כאן, ומעתה לא אצטרך לחפש עוד. יום-יום הוא היה חוטב עצים בכמות שהחמור יכול לשאת, מביא את העצים העירה ומוכר אותם, וכך היה מפרנס את משפחתו. והנה, באחד הימים, בעודו חוטב עצים, נשמט הגרזן מידיו, נפל לנהר ושקע. ראה האיש שפָּלְגוּ עבודתו אבד, ישב על אבן ובכה. בְּעָרֹב היום הופיע פתאום אדם זקן ושאל אותו: "למה תבכה?" "הגרזן שלי נפל למים, ואין לי במה לעבוד ולהתפרנס", אמר האיש, "וכיצד אשוב הביתה בידיים ריקות, ובני-הבית רעבים ואין לנו מה לאכול?" "אני אצלול למים ואנסה להוציא את גִּרְזְנְךָ", אמר הזקן, ומיד קפץ למים, צלל והוציא גרזן של זהב.. "הנה גרזנך!" אמר לחוטב. "אבל אין זה הגרזן שלי!" אמר חוטב העצים. צלל הזקן פעם שנייה והוציא גרזן של כסף. "גם זה איננו גרזני", אמר האיש, "הגרזן שלי עשוי ברזל, ורק בו אוכל לחטוב עצים". צלל הזקן פעם שלישית והוציא את גרזן הברזל. "זהו!" קפץ חוטב העצים בשמחה, "זה הגרזן שלי!" ראה הזקן כי איש תם וישר לפניו, ונתן לו את שלושת הגרזנים. הודה לו חוטב העצים ושב לביתו. הוא מכר את גרזן הזהב, ובתמורתו קנה אוכל ושאר מצרכים לבני-ביתו וגם דאג לעניים. הוֹדוּ בני-הבית לאלוהים, ומאז לא חסר להם דבר. לחוטב העצים היה שכן רודף בָּצֵעַ. עברו שבועות אחדים והוא ראה כי חוטב העצים חי בְּשֹׁפֶעַ. התפלא ושאל את עצמו: "מה קרה? מאין לו הכסף הרב שהוא מנדב לעניים? הלא הוא עצמו היה עני, ואין מתעשרים מחטיבת עצים!" שאל השכן את חוטב העצים על כך, אבל חוטב העצים התחמק פעם ופעמיים. לא הניח לו השכן, הפציר בו, עד שלבסוף סיפר לו הכול.

מיד הלך השכן גם הוא לחטוב עצים ליד הנהר. לא עבר זמן רב, והגרזן שלו נשמט למים. השכן ישב ובכה. בא הזקן ושאל: "מדוע אתה בוכה?" "הגרזן שלי נפל למים", אמר. צלל הזקן והוציא את גרזן הברזל שלו. "אין זה גרזני", אמר השכן. צלל הזקן פעם שנייה והוציא גרזן של כסף. גם הפעם אמר שאין זה גרזנו. צלל הזקן פעם שלישית, והוציא גרזן של זהב. שמח האיש ואמר: "זהו, זהו הגרזן שלי!" ראה הזקן שלפניו אדם שקרן ורודף בצע, זרק את שלושת הגרזנים למים ונעלם. האיש עמד מבויש על חוף הנהר, ועל כך אמרו חכמינו: "איזהו עשיר? — השמח בחלקו" (פרקי אבות, ד' א').

שאלות

א. שאלה כללית: מה אתה חושב על הסיפור? הסבר. _____

ב. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. בתחילת הסיפור חוטב העצים מצא עצים רבים ושמח מאוד. הסבירו מדוע. _____

2. גרזן הזהב יכול היה לעזור לחוטב העצים העני לפרנס את משפחתו, ובכל זאת הוא אמר לזקן שהגרזן אינו שלו. מה אפשר ללמוד מכך על חוטב העצים? _____

3. מה דעתכם על התנהגותו של השכן? נמקו את תשובתכם. _____

4. מדוע הזקן לא נתן גם לשכן גרזן זהב?

5. א. הסבירו את הפתגם "אִיזְהוּ עָשִׂיר? הַשְׂמַח בְּחֶלְקוֹ."

 ב. מדוע הפתגם מתאים לסיום הסיפור הזה?

מחנך למבחן הבנת הנשמע בעברית לכיתה ה – "איזהו עשיר? – השמח בחלקו".

מס' שאלה	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
1	2 = תשובה הכוללת הסבר מתאים הקשור למצב הכלכלי : "חוטב העצים שמח כי מעתה תהיה פרנסה לו ולמשפחתו, "או : "כי לא יצטרך לחפש עוד עצים ותהיה לו פרנסה". 1 = תשובה הכוללת הסבר חלקי: "כי לא יצטרך לחפש עוד עצים." 0 = תשובה שגויה: "כי הוא מצא עצים, "או כל תשובה לא רלוונטית אחרת.	0-2
2	2 = תשובה הכוללת תיאור התכונות של חוטב העצים/אופיו של חוטב העצים: "הוא היה אדם ישר, "או: "הוא לא היה חמדן, "או : "הוא היה דובר אמת, "או: "הוא לא רצה לשקר". 1 = תשובה חלקית: שהוא לא שיקר. 0 = תשובה שגויה.	0-2
3	2 = השכן הוא אדם לא ישר, ו/או חמדן ו/או שקרן כי הוא שיקר לזקן וסיפר שהגרזן נפל לו למים, כדי לקבל גרזן זהב שיוכל למכור ולהתעשר. 1 = עובדה ללא נימוק: הוא שקרן כי הוא שיקר לזקן. 0 = תשובה שגויה.	0-2
4	2 = הזקן לא נתן לשכן גרזן זהב כי הוא הבין שהוא שקרן ורודף בצע. 1 = כי השכן שיקר 0 = תשובה שגויה	
5	2 = הסבר הפתגם וקישור לסיפור: אדם ששמח/מסתפק עם מה שיש לו הוא כמו אדם עשיר. הפתגם קשור לסיפור כי חוטב העצים הסתפק בגרזן הברזל שלו ולא לקח את גרזן הזהב, ואז הוא זכה גם בגרזן הזהב והתעשר. 1 = הסבר הפתגם ללא קישור לסיפור: אדם ששמח בחלקו הוא אדם שמח עם מה שיש לו, כמו בסיפור. 0 = תשובה שגויה.	0-2

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ו

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה מתוך: מבחן בעברית לכיתה ו, משרד החינוך מחוז דרום

סיפור עם

מעשה במלך אחד, שציווה לתלות אדם שנתפס גונב. אמר הגנב שהוא מוכן לקבל את העונש המגיע לו, אבל הוא מבקש להציג בפני המלך חכמה נפלאה, שרק הוא יודע אותה. הוא רוצה ללמדה את המלך לפני מותו, כדי שהמלך יוכל להשתמש בה. שאל אותו המלך: "מה היא אותה חוכמה?" "ענה הגנב, שהוא יודע איך לזרוע גרעין של תפוח או של פרי אחר ולאחר חצי שעה ינבט הגרעין ויצמח ממנו עץ גדול מלא פירות.

התפלא המלך מאוד והזמין את המְשָׁנָה לְמַלְךְ ואת שר האוצר אל גינת הארמון, כדי שיראו את המעשה המופלא.

הביאו לגנב גרעין של פרי. הוא הִשָּׁרָה את הגרעין במים, וכעבור חצי שעה אמר: "עכשיו צריך לזרוע את הגרעין באדמה, כדי שיצמח ממנו בעוד חצי שעה אילן גדול, אך האדם שיזרע את הגרעין צריך להיות איש נְקִי כְּפִים, שלא גנב אף פעם בחייו. אבל אם יתברר, שגנב אפילו פעם אחת, העץ לא יצמח. "אני, למשל", הוסיף הגנב ואמר: "לא יכול לזרוע את הגרעין, כי הייתי גנב כל חיי".

פנה הגנב אל המשנה למלך וביקש ממנו לזרוע את הגרעין. המְשָׁנָה התנגד ואמר: "לא אשקר ואספר לכם שבילדותי גנבתי כסף מאבי, ולכן אינני מתאים למשימה".

פנה הגנב אל שר האוצר והציע לו לזרוע את הגרעין. ענה השר: "אני שר האוצר של המלך. אני אחראי לכספים רבים. פעם אחת לא התאפקתי והכנסתי לכיסי סכום גדול ולכן אינני מתאים למשימה".

פנה הגנב את המלך ואמר לו: "אדוני המלך, אתה תזרע את הגרעין". ענה המלך: "בילדותי ראיתי אצל אמי המלכה שרשרת זהב משובצת יהלומים וגנבתי אותה ממנה. לכן גם אני אינני מתאים למשימה. נביא אדם אחר".

כששמע הגנב את דברי השלושה, נפל לרגלי המלך ואמר: "אדוני המלך, שר האוצר שלך סיפר שגנב מכסף, המשנה למלך הודה שגנב מאביו בילדותו, ואפילו אתה, אדוני המלך הודית שגנבת מאמך המלכה. אם כך, מדוע אתה מבקש לתלות אותי על שגנבתי? הרי אני עשיתי זאת, מכיוון שאני אדם עני והייתי רעב ללחם".

התבייש המלך והבין, כי בחכמה פעל הגנב. המלך ביטל את העונש ושלח את האיש לחופשי.

שאלות

א. שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

1. בהתאם לסיפור, מה עונשו של אדם שנתפס גונב?

מיומנות: איתור
פרטים

2. מה הם התנאים שהציב הגנב לזריעת הגרעין כדי שיצמח מהר לעץ גדול ומלא פירות?

מיומנות: איתור
פרטים

3. מי הם האנשים אליהם פנה הגנב לצורך שתילת הגרעין?

מיומנות: איתור
פרטים

4. תן שם לסיפור? והסבר מדוע בחרת בשם זה

מיומנות: הבנת
המשתמע

5. מדוע הדגיש הגנב ששותל הגרעין צריך להיות נקיי כפיים- הגון וישר?

מיומנות: יישום
הערכה וביקורת

מחוו

מיומנות/ ממד ההבנה	שאלה	תשובה מיטבית	קידוד
איתור פרטים	בהתאם לסיפור, מה עונשו של אדם שנתפס גונב?	עונשו של גנב תליה	2 נקודות
		כל תשובה אחרת	0 נקודות
איתור פרטים	מה הם התנאים שהציב הגנב לזריעת הגרעין כדי שיצמח מהר לעץ גדול ומלא פירות?	אדם נקי כפים שלא גנב אף פעם בחייו	2 נקודות
		בעל מידות טובות/ אדם טוב	1 נקודה
		כל תשובה אחרת	0 נקודות
איתור פרטים	מיהם האנשים אליהם פנה הגנב לצורך שתילת הגרעין	-משנה למלך -שר האוצר -המלך ציין את כל 3 הדמויות	2 נקודות
		הזכיר בין דמות לשתי דמויות	1 נקודה
		לא הזכיר אף דמות מהסיפור	0 נקודות
הבנת המשתמע	תן שם לסיפור	כל שם המתייחס לחוכמתו/תחכמו/ הישרדותו של הגנב עם נימוק לשם	2 נקודות
		כל שם המתייחס לחוכמתו/תחכמו/ הישרדותו של הגנב ללא נימוק לשם	1 נקודה
		כל שם אחר	0
יישום הערכה וביקורת	מדוע הדגיש הגנב ששותל הגרעין צריך להיות נקיי כפיים- הגון וישר?	הגנב הדגיש זאת כדי להוכיח שגם אנשים במעמד גבוהה עלולים למעוד ולגנוב.	2 נקודות
		הגנב עשה זאת כדי להוכיח למלך שאין אנשים נקיי כפיים הגונים וישרים	
		הגנב עשה זאת כדי להתחמק מעונש	
		הגנב עשה זאת כדי לבייש את המלך	1 נקודה
		הגנב רצה למשוך זמן ולהתחמק מעונשו	
		כל תשובה אחרת	0

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

מדר הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בחמש השאלות במשימה זו		7-10	6-5	0-4

תיעוד מילולי

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה, כגון הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, נטייה של לא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות ותסכול.
